



Lublin, 29 kwietnia 2024 roku



UNP: 0601-24-05405854058

Sprawa: kontrola w trybie uproszczonym
Znak sprawy: **0601-IWW.0921.9.2024.18**
Kontakt: Dział Kontroli Wewnętrznej – IWW
tel. (81) 452-23-44 wew. 15097
e-mail: iww.ias.lublin@mf.gov.pl

Rafał Piskorski
Naczelnik
Urzędu Skarbowego w Chełmie
ul. Obfońska 20A
22-100 Chełm

Sprawozdanie z kontroli

sporządzone na podstawie art. 52 ust. 4 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej¹ oraz § 11 ust. 1 pkt 2 Zarządzenia Nr 68/2017 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Lublinie z dnia 5 maja 2017 r. w sprawie przeprowadzania kontroli w urzędach skarbowych województwa lubelskiego oraz Lubelskim Urzędzie Celno-Skarbowym w Białej Podlaskiej, zawierające ustalenia dokonane w trakcie kontroli uproszczonej przeprowadzonej

**w Urzędzie Skarbowym w Chełmie
ul. Obfońska 20A, 22-100 Chełm**

przez zespół kontrolerów w składzie:

1. , – koordynator kontroli,
- 2.

od 21.03.2024 r. do 4.04.2024 r. (kontrola w trybie zdalnym)

w zakresie:

„Kontrole podatkowe wszczęte wobec mikroprzedsiębiorców bez wcześniejszego zawiadomienia o zamiarze przeprowadzenia kontroli”.

Sprawdzeniem objęte były akta kontroli podatkowych przeprowadzonych w 2023 roku (zgodnie z wykazem dołączonym do pisma Zastępcy Szefa Krajowej Administracji Skarbowej z 1.03.2024 r.²).

¹ t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 224.

² znak sprawy: DNK2.8623.5.2024.

Okres objęty kontrolą: od **1.01.2023** r. do **31.12.2023** r. z wykorzystaniem zdarzeń i dokumentów z okresu przed i po okresie objętym kontrolą, gdy miały one związek z przedmiotem kontroli.

W okresie objętym kontrolą kierującym kontrolowaną jednostką była pani Alicja Kupczyńska powołana na stanowisko Naczelnika Urzędu Skarbowego w Chełmie 1 września 2020 r. Obecnie kierującym kontrolowaną jednostką jest Pan Rafał Piskorski powołany na stanowisko Naczelnika Urzędu Skarbowego w Chełmie 1 marca 2024 r.

Strukturę organizacyjną oraz zakres zadań komórek organizacyjnych Urzędu Skarbowego w Chełmie, w okresie objętym kontrolą, określało:

- zarządzenie Nr 96/2022 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Lublinie z dnia 21 grudnia 2022 r. w sprawie nadania Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Skarbowego w Chełmie.

Zadania objęte kontrolą podatkową realizują pracownicy Referatu Kontroli Podatkowej.

Kontrola została zarejestrowana w książce kontroli pod pozycją nr 1.

[dowód: akta kontroli UNP: 0601-24-038026]

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o „*Standardy kontroli w administracji rządowej*” z 31 sierpnia 2017 r., opracowane przez Departament Kontroli i Nadzoru Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

Mając na uwadze dokonane w toku kontroli ustalenia stwierdzić należy, co następuje:

1. Organizacja pracy i uregulowania wewnętrzne dotyczące badanego obszaru

Strukturę oraz zakres zadań komórki właściwej do przeprowadzania kontroli podatkowych określał wskazany wyżej Regulamin Organizacyjny Urzędu Skarbowego w Chełmie.

Jak wyjaśnił Naczelnik Urzędu Skarbowego w Chełmie³, na dzień rozpoczęcia kontroli w Referacie Kontroli Podatkowej zatrudnionych było 6 pracowników, w tym kierownik tej komórki. Kierownikiem ww. komórki organizacyjnej w okresie od 1.01.2023 r. do 31.12.2023 r. był

. Zadania realizowane przez Referat Kontroli Podatkowej nadzorowane były przez Naczelnika Urzędu Skarbowego w Chełmie panią Alicję Kupczyńską.

W Urzędzie Skarbowym w Chełmie w 2023 r. funkcjonował Zespół do spraw wspomaganie typowania podmiotów do kontroli, powołany decyzją Naczelnika Nr 1/2022 z 1.03.2022 r. Do zadań ww. Zespołu należało wspomaganie typowania do kontroli podatkowej podmiotów nierzetelnie realizujących obowiązki wynikające z przepisów prawa podatkowego, w szczególności ocena zasadności kierowania propozycji przez komórki Urzędu wynikające z analiz własnych oraz inne organy. Ponadto kontrole podatkowe prowadzone były przez Referat Kontroli na podstawie obowiązujących przepisów prawa.

[dowód: akta kontroli UNP: 0601-24-]

³ pismem z 26 marca 2024 r. znak:

2. Wszczywanie kontroli podatkowych bez zawiadomienia podatnika o zamiarze wszczęcia kontroli

Weryfikacji poddano prawidłowość wszczynania kontroli podatkowych działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorców bez zawiadomienia, stosownie do art. 48 ust. 11 Prawa przedsiębiorców⁴ oraz art. 282c Ordynacji podatkowej⁵, chyba że zasady i tryb kontroli wynikają z ratyfikowanych umów międzynarodowych albo bezpośrednio stosowanych przepisów prawa Unii Europejskiej, co wynika z art. 45 tej ustawy.

Zarówno art. 48 ust. 1 Prawa przedsiębiorców, jak i art. 282b § 1 Ordynacji podatkowej⁶, wprowadzają zasadę wszczynania kontroli podatkowej po uprzednim zawiadomieniu podatnika o zamiarze jej wszczęcia.

Nie zawiadamia się podatnika o zamiarze wszczęcia kontroli podatkowej w przypadkach enumeratywnie określonych w art. 48 ust. 11 Prawa przedsiębiorców oraz art. 282c Ordynacji podatkowej.

Celem kontroli było sprawdzenie prawidłowości wszczynania kontroli podatkowych bez zawiadomienia podatnika o zamiarze wszczęcia kontroli przez Referat Kontroli Podatkowej Urzędu Skarbowego w Chełmie.

Sprawdzeniem objęto kontrole ujęte w tabeli stanowiącej załącznik do sprawozdania z kontroli (wskazane w wyżej wymienionym piśmie Zastępcy Szefa Krajowej Administracji Skarbowej z 1.03.2024 r. – 26 pozycji). Załącznik zawiera szczegółowe dane dotyczące przedmiotu kontroli, w tym podstawy prawne przyczyn braku zawiadomienia o zamiarze wszczęcia kontroli.

W trakcie kontroli ocenie poddano, czy w przypadku niezawiadomienia podatnika o zamiarze wszczęcia kontroli podatkowej spełnione były przesłanki, zawarte w art. 48 ust. 11 Prawa przedsiębiorców oraz art. 282c Ordynacji podatkowej, a więc czy wystąpiła podstawa do odstąpienia od zawiadomienia o zamiarze wszczęcia kontroli. Zweryfikowano, czy Urząd sporządzał analizy oraz dokumenty, które uzasadniały wszczęcie kontroli bez zawiadomienia.

Jak wyjaśnił Naczelnik Urzędu Skarbowego w Chełmie w procesie typowania podmiotów do kontroli brano pod uwagę wynikające z przepisów prawa obowiązki zawiadamiania o zamiarze wszczęcia kontroli, w tym okoliczności odstąpienia od zawiadomienia oraz limity czasu trwania kontroli.

Okoliczności wszczęcia kontroli bez zawiadomienia wskazane były we wnioskach o przeprowadzenie kontroli. Dotyczyły one głównie posiadanych przez Urząd informacji wskazujących na popełnienie przez kontrolowanego przestępstwa lub wykroczenia skarbowego związanego z rozliczeniem podatkowym, którego skontrolowanie planowano. W mniejszym stopniu okoliczności te dotyczyły prowadzenia egzekucji administracyjnej wobec kontrolowanego.

Informacje zawarte we wnioskach o przeprowadzenie kontroli, dotyczące okoliczności związanych z obowiązkiem zawiadamiania o zamiarze wszczęcia kontroli weryfikowane były w zakresie ich aktualności przez kierownika Referatu Kontroli Podatkowej, który ostatecznie podejmował decyzję o wszczęciu kontroli bez zawiadomienia.

[dowód: akta kontroli UNP: 0601-24-

⁴ ustawa z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 236).

⁵ ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja Podatkowa (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2383 ze zm.)

⁶ ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2383 ze zm.)

Wnioski o przeprowadzenie kontroli podatkowej są ewidencjonowane w systemie ZISAR.

Podczas wyboru opcji braku zawiadomienia o wszczęciu kontroli, w aplikacji ZISAR wskazane jest uzasadnienie przeprowadzenia kontroli w takiej formie.

Podczas weryfikacji wyżej wymienionych kontroli ustalono, że w każdym z badanych przypadków w aktach były analizy/dokumenty, które uzasadniały wszczęcie kontroli bez zawiadomienia. Były to wnioski w sprawie kontroli sporządzane przez komórki SKA-1 i SKA-2, w których argumentowana była zasadność przeprowadzenia kontroli bez zawiadomienia. Innym źródłem kontroli były ustalenia dokonane w toku przeprowadzanych, w okresach wcześniejszych, kontrolach u podatników.

Ocenie poddano, czy wszczęcie kontroli podatkowych bez zawiadomienia było potwierdzone stosownymi dokumentami. Zgodnie z art. 282c § 3 Ordynacji podatkowej po wszczęciu kontroli informuje się kontrolowanego o przyczynie braku zawiadomienia o zamiarze wszczęcia kontroli.

Z akt kontroli poddanych badaniu wynika, że podatnicy byli każdorazowo informowani o przyczynach braku zawiadomienia o zamiarze wszczęcia kontroli. Podatnicy potwierdzali fakt, że zostali poinformowani o przyczynach braku zawiadomienia o zamiarze wszczęcia kontroli. Odbywało się to poprzez odpowiednią adnotację na upoważnieniu do przeprowadzenia kontroli podatkowej. O wszczęciu kontroli bez zawiadomienia podatnicy informowani byli również odrębnym pismem, na którym poświadczali fakt poinformowania o wszczęciu kontroli podatkowej bez zawiadomienia.

Na podstawie akt poddanych kontroli z Urzędu Skarbowego w Chełmie ustalono, że w 22 przypadkach na 26 w aktach było zamieszczone podpisane oświadczenie kontrolowanego. Wyjątek stanowi poz. 1, poz. 7, poz. 8, poz. 9 z załącznika do Sprawozdania z kontroli, które zostały przeprowadzone bez udziału strony z uwagi na brak kontaktu z kontrolowanym.

Ocenie poddano również treść protokołów kontroli podatkowych. W zakresie poinformowania podatników o wszczęciu kontroli bez zawiadomienia podatnika stwierdzono, że w każdej kontroli poddanej sprawdzeniu w protokołach z kontroli zamieszczona była informacja o fakcie poinformowania kontrolowanego o przyczynach braku zawiadomienia o zamiarze wszczęcia kontroli oraz podstawa prawna, uzasadniająca przyczyny braku zawiadomienia⁷.

Ustalono, że w protokole z kontroli, w jednym przypadku, poz. 1 wskazanym w załączniku do Sprawozdania z kontroli w systemie ZISAR wskazano jako podstawę prawną braku zawiadomienia art. 48 ust. 11 pkt 2 Prawa przedsiębiorców oraz art. 282 § 1 pkt 1 lit. a Ordynacja podatkowa. Natomiast w protokole z kontroli wskazano podstawy prawne art. 282c § 1 pkt 2 lit. b Ordynacji podatkowej oraz art. 48 ust. 11 pkt 2 i 10 Prawa przedsiębiorców.

W toku kontroli ustalono również, że w protokole z kontroli, w jednym przypadku, poz. 5 załącznika do Sprawozdania w systemie ZISAR wskazano dwie podstawy prawne braku zawiadomienia, tj. art. 48 ust. 11 pkt 2 Prawa przedsiębiorców oraz art. 282c § 1 pkt 2 lit. b Ordynacji podatkowej natomiast w protokole kontroli wskazano tylko jedną podstawę prawną (art. 48 ust. 11 pkt 2 Prawa przedsiębiorców).

W kontrolowanych aktach wystąpił jeden przypadek wniesienia zastrzeżeń do protokołu kontroli w zakresie ustaleń dokonanych w toku kontroli (poz. 10 z załącznika do Sprawozdania z kontroli). Zastrzeżenia wpłynęły do Urzędu 15.03.2023 r. Naczelnik Urzędu Skarbowego w Chełmie pismem

⁷ zgodnie z art. 48 ust. 10 ustawy Prawo przedsiębiorców.

z 15.03.2023 r. poinformował podatnika, że złożone zastrzeżenia pozostają bez wpływu na ustalenia zawarte w protokole kontroli podatkowej.

W badanych sprawach nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie wszczynania kontroli podatkowych bez zawiadomienia podatnika o zamiarze wszczęcia kontroli.

Spełnione były przesłanki warunkujące wszczynanie kontroli podatkowych w takim trybie.

3. Kontrole funkcjonalne przeprowadzone w 2023 roku w komórkach realizujących zadania objęte kontrolą

W Urzędzie Skarbowym w Chełmie zagadnienie kontroli funkcjonalnej w okresie objętym kontrolą, regulowały przepisy zawarte w Instrukcji w sprawie sprawowania kontroli funkcjonalnej wykonywanej w ramach nadzoru służbowego przez osoby zajmujące stanowiska kierownicze w Izbie Administracji Skarbowej w Lublinie, urzędach skarbowych województwa lubelskiego oraz Lubelskim Urzędzie Celno-Skarbowym w Białej Podlaskiej wprowadzonej zarządzeniem Nr 79/2021 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Lublinie z dnia 20 sierpnia 2021 r. Zgodnie z zapisami § 4 ust. 4 ww. Instrukcji, kontrola funkcjonalna powinna być przeprowadzona nie rzadziej niż raz na pół roku, w terminach do dnia 30 czerwca i 31 grudnia i swoim zakresem powinna obejmować wykonywanie zadań.

Kierownik Referatu Kontroli Podatkowej Urzędu Skarbowego w Chełmie w kontrolowanym okresie nie przeprowadzał kontroli funkcjonalnych w zakresie wszczynania kontroli podatkowych bez zawiadomienia podatników o zamiarze wszczęcia kontroli.

W okresie objętym kontrolą, Kierownik komórki kontroli podatkowej przeprowadził 2 kontrole funkcjonalne w następującym zakresie:

- prawidłowości rejestrowania przebiegu i wyników kontroli podatkowej w ZISAR Plus;
- zgodności z wytycznymi do wprowadzania w ZISAR Plus danych w zakresie kontroli podatkowej, sprawdzono zarejestrowanie w ZISAR wszystkich wymaganych informacji oraz ich zgodność ze stanem faktycznym.

[dowód: akta kontroli UNP: 0601-24- , 0601-24-]

Izba Administracji Skarbowej w Lublinie stosuje 4-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna z uchybieniami, pozytywna z nieprawidłowościami, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę o dodatkowe objaśnienie. W sprawozdaniu z kontroli zastosowano ocenę opisową.

Nie stwierdzono nieprawidłowości w działalności Urzędu Skarbowego w Chełmie w zakresie prawidłowości wszczynania kontroli podatkowych wobec mikroprzedsiębiorców bez wcześniejszego zawiadomienia o zamiarze przeprowadzenia kontroli. Dokonano natomiast innych ustaleń.

W związku z tym zalecam:

1. W protokołach kontroli podatkowych, jak i w systemie ZISAR wskazywać rzeczywiste podstawy prawne mające odzwierciedlenie w uzasadnieniu braku zawiadomienia o zamiarze wszczęcia kontroli.

Przekazując powyższe zalecenie, wyznaczam termin na złożenie informacji o jego wykonaniu, a także o podjętych działaniach lub przyczynach ich ewentualnego niepodjęcia na **29.05.2024 r.**

Ponadto, proszę o przekazanie w związku z poleceniem Ministerstwa Finansów zawartym w piśmie z 4.09.2014 r. nr C , przekazanym przy piśmie Dyrektora Izby Skarbowej w Lublinie z 16.09.2014 r. nr I , informacji o rezultatach wdrożonych zaleceń do **1.03.2025 r.**

Mając na uwadze ustalenia dokonane w toku kontroli, odstąpiono od formułowania zaleceń pokontrolnych.

Z wyrazami szacunku

Dyrektor
Izby Administracji Skarbowej
w Lublinie
Jarosław Edeński
(kwalifikowany podpis elektroniczny)

Pouczenie:

Zgodnie z art. 52 ust. 5 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 224.), kierownik jednostki kontrolowanej w **terminie 3 dni roboczych** od dnia otrzymania sprawozdania ma prawo przedstawić do niego stanowisko; nie wstrzymuje to realizacji ustaleń kontroli.

Załącznik

1. Tabela

Korespondencję otrzymują:

1. Naczelnik Urzędu Skarbowego w Chelmie

Informacje dodatkowe

Kwalifikowany podpis elektroniczny ma skutek prawny równoważny podpisowi własnoręcznemu (art. 25 ust. 2 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 910/2014 z dnia 23 lipca 2014 r. w sprawie identyfikacji elektronicznej i usług zaufania w odniesieniu do transakcji elektronicznych na rynku wewnętrznym oraz uchylające dyrektywę 1999/93/WE).

W dokumencie ograniczono informacje na podstawie art. 5 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (t.j. Dz. U. 2022, poz. 902).

Przeprowadzający anonimizację:

KIEROWNIK REFERATU

G. Bembenek
Gabriela Bembenek

URZĄD SKARBOWY W CHEŁMIE

Data wyłączenia: *12.03.2025r.*